

Министарство одбране РС - информација

Усвајањем Закона о одбрани БиХ у децембру 2003. године, условљене су измјене Устава РС, Закона Војсци РС и подзаконских аката, ради усклађивања са донесеним законом.

У процесу имплементације Закона и донијетих рјешења усвојених крајем 2003. године, постигнуто је следеће:

- Успостављена је јединствена команда и контрола Оружаних снага БиХ на нивоу БиХ;
- Успостављена су два ланца командовања, административни и оперативни;
- Смањење броја професионалних војних лица на 4.000 и припадника резервног састава на 20.000;
- Извршена је трансформација Војске РС према новом организацијско-формацијском распореду и систематизација Министарства одбране РС;
- Извршено је смањење броја људи у Војсци РС и Министарству одбране РС за 2.473 лица;

Реформа у систему одбране БиХ

На основу Споразума о војним аспектима мировног рјешења (Анекс 1А Дејтонског споразума) извршена је демобилизација и прераспоредивање снага Војске РС и прелазак са ратне на мирнодопску формацију, организацију и функционисање. Јединице су са првих одбрамбених линија повучене и прераспоредијене у гарнизоне мирнодопских локација, уз отпуштање припадника резервног састава.

Крајем 1996. године, Војска РС је бројала око 23.000 професионалних припадника, 7.699 регрута и 172.898 припадника резервног састава. Извршено је регруписавање материјално-техничких средстава из ратног распореда јединица и њихов размјештај и складиштење у магацине и складишта без рационализације и смањења. Укупан број локација на којима су биле размјештене јединице и материјално-техничка средства ВРС у то вријеме био је око 350 (тачан број локација тада није утврђиван).

Рационализација организације Војске РС и смањење војних потенцијала, који су успјели након 1995. године, нису били резултат организованог процеса реформе. До краја 2002. године били су резултат спровођења Споразума о војним аспектима

мировног рјешења, о мјерама за изградњу повјерљивости и безбједности у БиХ, као и о субрегионалној контроли наоружања (Анекси 1А и 1Б Дејтонског споразума), који су подразумевали активности команди контролисане од стране ОЕБС-а и СФОР-а на смањењу војних потенцијала.

Крајем 2002. године, Војска РС се састојала од четири корпуса, В и ПВО, логистичке базе, 36 бригада, 12 пукова, 17 самосталних батаљона, са укупно 6.827 припадника професионалног састава, са годишњим контингентом од око 6.000 регрута и 165.633 припадника резервног састава, са припадајућим материјално-техничким средствима. Све јединице Војске РС биле су размјештене на 124 локације.

Активности у реформи одбране

У 2003. и 2004. године извршена је свеобухватна реформа система одбране чији је коначни резултат било успостављање јединственог система одбране на нивоу цјелокупне БиХ, јединствене команде и контроле свих органа на нивоу БиХ, као и подјела надлежности између институција ентитета у БиХ.

- На адекватан начин извршено је социјално збрињавање отпуштених лица (2.473), за 2.335 је уплаћена отпремнина, а за 138 лица је извршен докуп стажа, што је укупно износило 13.690.630 КМ;

- Повећана су средства за инвестиционо и текуће одржавање војних објеката и за одржавање наоружања и опреме. У 2003, 2004. и до 25. 07. 2005. године, за ове намјене издвојено је укупно 16.264.355 КМ;

- Повећан је стандард професионалних припадника Војске РС и Министарства одбране РС. Просјечна примања у 2003. години износила су 407 КМ, у 2004. години 517 КМ, а у првих шест мјесеци 2005. године – 516 КМ. Ријешене су заостале обавезе које Министарство одбране РС има према Јавном фонду ПИО РС у износу од 7.910.000 КМ, а у току је рјешавање и осталог дијела заосталих обавеза у износу од укупно 15.764.504 КМ;

- Видно је смањен број локација којима је располагала Војска РС за размјештај јединица, као и за складиштење материјално-техничких средстава са 124 на 52 локације. Локације са којих се повукла Војска РС уступљене су на употребу образовним институцијама или локалним заједницама;

- Извршена је продаја и уништење вишка неперспективне и застарјеле муниције и наоружања;

- Одлуком Владе РС предузећа намјенске индустрије су изашла из надлежности Министарства одбране РС, а Дирекција за производњу и промет наоружања и војне опреме прешла је у састав Министарства привреде, енергетике и развоја;

- Извршена је попуна МО БиХ и органа заједничке команде ОД БиХ према предвиђеној процедури (због процедуре дошло је до кашњења у попуни, али не због неактивности Министарства одбране РС);

- Обезбијеђена су финансијска средства за функционисање заједничких институција одбране БиХ у 2004. години;

- Министарство одбране РС је учествовало у формирању почасне јединице БиХ, у складу са Одлуком Предсједништва БиХ;

- Министарство одбране РС је активно учествовало у формирању, обуци и упућивању у мировну операцију у Ираку јединице за уништавање неексплодираних убојних средстава (од 01. 06. 2005. године);

- Официри Војске РС стално имају учешће у посматрачким мисијама у Еритреји (од 2001. године) и у Конгу (од 2002. године), као и у раду Регионалног центра за помоћ у имплементацији контроле наоружања (RACVIAC) у Загребу (од 2000. године);

- Врши се едукација професионалног кадра у иностранству, Центру за мировне операције у Бутмиру и активно узима учешће на заједничким војним вјежбама;

- Спроводи се акција прикупљања нелегалног наоружања у РС (Интерна жетва) од 2003. године, која је покренута на иницијативу предсједника РС, а на основу Одлуке Владе РС;

- Учествује се у раду Комисије за реформу одбране од 2004. године чији је резултат био доношење политике и смјерница које су у пракси требало да имплементирају одредбе Закона о одбрани БиХ.

де и контроле над ОС БиХ са нивоа БиХ, укидања регрутације и служења војног рока и резерве засноване на служењу војног рока.

У оквиру новоформиране Комисије за реформу одбране успостављен је рад десет тимова из различитих области и правне радне групе, са задатком да подрже у раду Комисију за реформу одбране.

Комисија за реформу одбране припремила је концепт реформе, који је предат у форми извјештаја Комисије. Комисија је изјавила да предложена рјешења и предлози Закона испуњавају техничке захтјеве из мандата Одлуке високог представника. Комисија је на тај начин испунила захтјеве из наведене одлуке.

Рјешењима датим у препоруци предвиђено је следеће:

- успостава јединствене војне силе у БиХ;
- потпуна професионализација ОС БиХ;
- укидање служења војног рока;
- пренос свих надлежности са ентитета на институције БиХ;
- гашење ентитетских МО и команди;
- одобравање јединственог буџета одбране;
- смањење бројног стања (активног и резервног састава),
- да бројно стање буде 9.000–10.000 професионалних војних лица у ОС БиХ и 600–1.000 службеника у Министарству од-

бране БиХ, те 5.000 припадника резервног састава на бази резерве, а не на бази служења војног рока;

- организовање заједничке обуке;
- успостављање јединственог управљања персоналом из једног центра;
- успостављање јединствене логистичке подршке.

Тачна величина и структура ОС БиХ није још дефинисана, и у даљем раду биће одређена од стране Предсједништва БиХ.

Предложено је да се као основне оперативне јединице будућих ОС БиХ формирају три пјешадијске бригаде које би се састојале од по три пјешадијска батаљона. Распоред би био следећи: један батаљон на територији РС, два на територији ФБиХ. Команда једне од бригада била би смјештена на територији Републике Српске (у Бањој Луци).

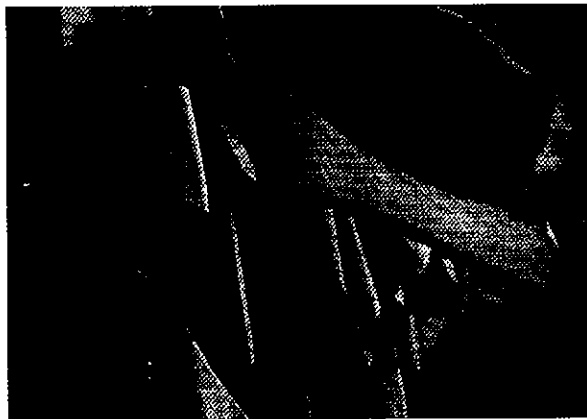
Три пјешадијска батаљона била би смјештена на територији Републике Српске и сачињавали би пјешадијски лук који би настављао традиције Војске РС. Команда пука била би размјештена у Бањој Луци.

Поступак трансформације – прелазак на нову организацијско-формацијску структуру система одбране са евентуално новим принципима, отпочео би 01. 01. 2006. године, по доношењу правилника о систематизацији и организацији Министарства одбране БиХ и по завршетку рада на изради формације ОС БиХ. Укупно би трајао 24 мјесеца, а обухватао би следеће:

- Постојање стручног тима за провођење трансформације, заснованог на принципима равноправне заступљености радника ранијих ентитетских министарстава, који планира, пружа помоћ и надгледа пренос функција са ентитетских МО на МО БиХ;
- Распоред – дисперзија институција система одбране у оба ентитета;
- Рјешавање статуса запослених лица у Министарству одбране уз примјену принци-

Рјешења предложена у коначном извјештају Комисије за реформу одбране по мандату датом у Одлуци високог представника

Високи представник за БиХ је својом одлуком од 31. 12. 2004. године успоставио нови мандат Комисије за реформу одбране БиХ, с циљем припреме рјешења за преносе надлежности у области одбране са ентитета на ниво БиХ, успостављања јединственог буџета за одбрану и потпуне коман-

на избора које би проводиле комисије које именује министар одбране БиХ;

- Рјешавање статуса лица на служби у ВРС по којем би ова лица постала лица на служби у ОС БиХ на положају у којем су се затекли 31. 12. 2005. године;

- Од фискалне 2006. године све активности на припреми буџета, доношењу, извршавању, рачуноводству, извјештавању и надзору буџета за Министарство одбране и ОС БиХ, обављаће се у складу са Законом о финансирању институција БиХ;

- Рјешавање по правима лица (право на отпремнику, пензионисање) за која се утврди да представљају вишак (лица за чијим је радом престала потреба) на бази утврђених критеријума које доноси министар одбране БиХ, уз одобрење Савјета министара БиХ;

- Доношење плана преузимања функција од стране министра одбране БиХ;

- Именоване привременог управника за раније ентитетско министарство одбране за оне послове које је неопходно обављати до окончања трансформације;

- Извршење преноса покретне, непокретне имовине, као и архиве, списа и других докумената и то на принципима који обезбјеђују пренос само оне имовине и документације неопходне за функционисање система одбране БиХ. Остала имовина и документација остаје на располагању и у власништву ентитета;

- Прелазак и успостављање рада органа за управљање особљем, логистику и обуку у институције БиХ најкасније 24 мјесеца након ступања Закона на снагу, чиме би процес трансформације био завршен.

Ставови и предлози у раду Комисије за реформу одбране

У складу са закључцима Народне скупштине РС, наши представници су активно учествовали у раду Комисије за реформу одбране уз принципијелан став да се ради на будућој организацији ОС БиХ, која подразумијева пуни пренос надлежности без обзира на то када ће до ње доћи (прије или после пријема у Партнерство за мир).

При томе су заступана следећа одређења и ставови:

- Понуђена рјешења Комисије за Реформу одбране захтијевају промјену Устава РС и у супротности су са закључцима Народне скупштине РС;

- Раније, реформа није била постављана пред БиХ као услов за улазак у Партнерство за мир;

- ОС БиХ би требало да представљају посебности БиХ, ентитета и конститутивних народа;

- Неопорно је уважавање и очување националних, културних, вјерских, историј-

рјешња (Закључак Народне скупштине РС).

Дио иницијатива представника РС је био уважаван у раду Комисије, али значајан дио није био прихватљив за представнике НАТО-а.

Ефекти реформе ОС БиХ

Провођењем у пракси текуће реформе ОС БиХ оствариће се позитивни ефекти у више аспеката на стање у БиХ:

- Створиће се услови за спровођење професионализације ОС БиХ, што доводи до укидања службе војног рока и смањења бројчано великог резервног састава заснованог на служењу војног рока;

- Створиће се услови за изградњу рационалне структуре ОС и укидање команди и јединица које немају улогу у будућим задацима ОС БиХ;

- Биће организовани војни потенцијали у БиХ који ће бити прилагођени актуелним изазовима и потребама, у складу са доктринам одбране БиХ;

- ОС БиХ ће бити стављене под цивилну команду и контролу са јасно дефинисаним надлежностима институција;

- Биће успостављен јединствен ланац командовања и финансирања ОС БиХ;

- Доћи ће до смањења унутрашњих тензија на безбједносном плану и смањења или елиминисања могућности унутрашњих оружаних сукоба;

- Створиће се јединствена структура ОС која би била организована према НАТО стандардима, што би олакшало предстојеће војне интеграције;

- Примјеном система пукова у организацији ОС БиХ на најбољи начин би се извршило очување националног идентитета (при осмишљавању пукова коришћена су позитивна искуства земаља са сличним етничким саставом, нпр. Велика Британија, Канада);

- Ова реформа је чак корак испред неких земаља чланица НАТО-а, према процјени свјетских стручњака.

- Губљење надлежности РС у области одбране и преносење ових надлежности на установе на нивоу БиХ,

- Укидање Министарства одбране РС,

- Укидање Генералштаба ВРС и Војске РС и њихово интегрисање у јединствене ОС БиХ.

ских, духовних, језичких и других особености народа у оквиру јединственог система одбране БиХ;

- Да се изврши потпуна професионализација ОС БиХ без опште војне обавезе и службе војног рока;

- Да бројно стање професионалних ОС БиХ буде до 9.000, а резервни састав да броји до 50% професионалног састава;

- На територији РС да буде распоређена најмање једна бригада Војске РС;

- Све објекте инфраструктуре, који су потребни за рад команди и јединица будућих ОС БиХ, уступити на коришћење командама и јединицама ОС БиХ, а преостале објекте и имовину оставити на располагању владама ентитета;

- Прецизно дефинисати мјеста будућих локација размјештаја новонасталих јединица и команди, водећи рачуна да се на територији РС размјести Оперативна команда и Команда за подршку ОС БиХ (логистика и персонал);

- Након уласка БиХ у Партнерство за мир, извршити имплементацију усвојених

